

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 8

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Київ 2003

УДК 330.3+336+658
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М43

Редакційна колегія

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — головний редактор
Гайченко В. А., д-р біол. наук, проф. — заступник головного редактора
Корінний М. М., канд. іст. наук, доц. — відповідальний редактор
Марусева О. А. — відповідальний секретар

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., *Федоренко В. Г.*, д-р екон. наук, проф., *Титова Н. А.*, д-р екон. наук, проф., *Куценко В. І.*, д-р екон. наук, проф., *Осокіна В. В.*, канд. екон. наук, проф., *Онищенко В. П.*, д-р екон. наук, проф.

Психологічні науки

Максименко С. Д., д-р психол. наук, проф., акад. АПН, *Балл Г. А.*, д-р психол. наук, проф., *Ложкін Г. В.*, д-р психол. наук, проф., *Коломінський Н. Л.*, д-р психол. наук, проф., *Чуприков А. П.*, д-р мед. наук, проф., *Бурлачук Л. Ф.*, д-р психол. наук, проф., чл.-кор. АПН

Соціологічні науки

Судаков В. І., д-р соціол. наук, проф., *Ручка А. О.*, д-р філос. наук, проф., *Шкляр Л. Є.*, д-р політ. наук, проф., *Пилипенко В. Є.*, д-р соціол. наук, проф., *Танченко В. В.*, д-р філос. наук, проф.

Політичні науки

Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., *Бебик В. М.*, д-р політ. наук, проф., *Горбатенко В. П.*, д-р політ. наук, проф., *Храмов В. О.*, д-р політ. наук, проф., *Шуба О. В.*, д-р політ. наук, проф.

Юридичні науки

Мироненко Н. М., д-р юрид. наук, проф., *Марчук В. М.*, д-р юрид. наук, проф., *Скрипнюк О. В.*, д-р юрид. наук, проф., *Калюжний Р. А.*, д-р юрид. наук, проф., *Бабкін В. Д.*, д-р юрид. наук, проф.

Менеджмент

Федулова Л. І., д-р екон. наук, проф., *Гавеський Б. А.*, д-р філос. наук, проф., *Дахно І. І.*, д-р екон. наук, проф., *Дмитренко Г. А.*, д-р екон. наук, проф., *Воротіна Л. І.*, д-р екон. наук, проф.

Рекомендовано Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 6 від 30.09.02)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М43 Наукові праці МАУП / Редкол.: М. Ф. Головатий (голов. ред.) та ін. — К.: МАУП, 2001. — ISBN 966-608-120-2

Вип. 8: Проблеми формування і розвитку ринкової економіки в Україні. — 2003. — 356 с. — Бібліогр. в кінці ст.

ISBN 966-608-345-0

У збірнику подано статті учасників трьох наукових конференцій, що відбулися у 2001–2002 рр. Розглядаються проблеми формування і розвитку ринкової економіки в Україні. Докладно висвітлюються проблеми підприємництва і маркетингу, розвитку фінансового ринку України, удосконалення фінансового контролю.

Для науковців, викладачів, державних службовців, усіх, хто цікавиться питаннями ринкової економіки.

Збірник "Наукові праці МАУП" зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України (свідectво від 11.04.02 за № 6048, серія КВ) як наукове видання, у якому висвітлюються результати новітніх наукових досліджень в галузях економіки, менеджменту, політології, соціології, психології, права, матеріалів наукових конференцій.

ISBN 966-608-120-2

ISBN 966-608-345-0

ББК 65.9(4УКР)29-2я43

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2003

ЗМІСТ

Розділ 1 РОЗВИТОК РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ: ПІДПРИЄМНИЦТВО І МАРКЕТИНГ	7
В. С. Найденов Монетаризм в управленні економікою	7
Н. А. Тітова, Ю. І. Тарасенко Пріоритетний розвиток підприємництва — передумова ефективного зростання трансформаційної економіки	14
В. В. Осокіна Тенденції розвитку економіки України та завдання економічної освіти	17
О. О. Довженко Трансформаційний процес: співвідношення інституціональних регуляторів	20
В. М. Биковець Громадські об'єднання в системі малого підприємництва в Україні	23
И. П. Макаренко Эволюционная парадигма становления рыночной экономики в Украине: существует ли на деле кризис марксизма?	26
О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник Формування інвестиційної політики: досвід Японії	29
Я. В. Литвиненко Удосконалення системи оподаткування малого підприємництва в Україні як чинник підвищення ефективності його діяльності	32
В. Ю. Святненко Використання банківських кредитів як фактор підвищення конкурентоспроможності малих підприємств	35
Б. А. Обрицько Проблеми і перспективи лізингу як ефективного фінансового інструменту інвестування малого та середнього бізнесу	37
Н. В. Гончарова Основні форми державної підтримки малого підприємництва і її правове регулювання в Україні	40
Т. П. Макаровська, Є. В. Самофал Ринок автоматизації для сучасного підприємства	43
І. Є. Семенча Методологічні засади проблеми визначення ефективності діяльності підприємців	45
О. Г. Дерев'янка, Т. В. Лагода Проблеми накопичення марочного капіталу підприємствами харчової промисловості України	48
И. Н. Калашиник Основные направления государственной поддержки инвестирования жилищного строительства	50
І. В. Бережний Особливості розвитку акціонерних товариств в Україні	56
Е. Ю. Кошелева Развитие экспорта в Украине	58
Т. О. Примак Ринок маркетингових комунікацій: стратегічний аспект	60
Т. В. Гаврилова Аналіз особливостей стратегічного процесу управління на підприємствах	64
А. Н. Колотенко Украина в мировых информационных процессах	68
В. Е. Командровская Совершенствование системы продвижения образовательных услуг	72
В. В. Черепов Оцінка ефективності управління комерційним ризиком на підприємствах торгівлі	75

Т. П. МАКАРОВСЬКА, канд. техн. наук, доц.
Є. В. САМОФАЛ, студент
(Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ)

РИНОК АВТОМАТИЗАЦІЇ ДЛЯ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Наукові праці МАУП, 2003, вип. 8, с. 43–44

Становище на багатьох економічних ринках в Україні характеризується низькою купівельною спроможністю, загостренням ринкової конкуренції, поступовим зменшенням рентабельності бізнесу численних компаній. Ця ситуація досить яскраво відбивається й на ринку програмного забезпечення. Помилки у прийнятті управлінських рішень та грошові втрати, які за цим обов'язково відбуваються, надто дорого коштують підприємствам. Сучасним підприємствам доводиться вибюрювати кожний відсоток дохідності або навіть його частку. Будь-який аспект розвитку збільшення компанії (чисельності співробітників, обороту, поява регіональних філій, віддалених офісів, дочірніх фірм тощо), розширення асортименту товарів, кількості постачальників і клієнтів підвищують складність бізнес-процесів, спонукають керівництво до пошуків інструментарію, який здатен допомогти в управлінні. Ідеться про придбання та впровадження АСУП. Вітчизняні підприємства, які бажають залучити іноземного інвестора, обов'язково стикаються з проблемою запровадження автоматизації, бо найчастіше однією з головних вимог такого інвестора є повна прозорість фінансової діяльності підприємства, що неможливо без застосування автоматизованої системи. Вихід вітчизняних підприємств на світові ринки, де конкуренція ще гостріша, а вимоги до якості товару суворіші, ніж на вітчизняному ринку, також практично неможливі без наявності відповідної автоматизованої системи управління.

Як відомо, автоматизація підприємства — це складний проект, який поділяється на два основних етапи: підготовчий та впровадження. На підготовчому етапі вирішуються принципи питання автоматизації, формулюються мета і завдання проекту, визначаються стратегія і тактика виконання

подальших робіт. Етап впровадження складається з постановки завдання автоматизації, розробки технічного завдання, кодування, тестування, складання посадових інструкцій та навчання користувачів майбутньої автоматизованої системи, дослідне і промислове її впровадження, а також гарантійне супроводження новоствореної АСУП.

Останнім часом суттєві зміни відбулись у свідомості замовників АСУП. Рівень їх знань у сфері можливостей використання ЕОМ поступово підвищується до професійного рівня володіння комп'ютерною технікою та програмним забезпеченням. Якщо раніше інтерес замовника, як правило, концентрувався на автоматизації бухгалтерського обліку як найбільш трудомісткій і одноманітній праці, то нині він зміщується в бік управління фінансами, розв'язання численних завдань планування техніко-економічних показників. Увагу українських замовників привертають питання комплексної автоматизації управління підприємством і розподілені рішення. Підвищується інтерес до систем автоматизації документообігу, білінговим ("Софтлайн"), CAD/CAM- (НПО "Солід") і OLAP-рішенням (UBS). Проте якщо великі та середні підприємства добре розуміють проблеми, що супроводжують впровадження складного програмного забезпечення, реально оцінюють терміни виконання таких проектів і готові оплачувати необхідні обсяги робіт, то малі підприємства поки що до цього не готові: вартість проекту з автоматизації для них надто висока.

Особливо підвищується технологічний рівень пропонованого програмного забезпечення. Значно частіше зустрічаються рішення в архітектурі клієнт — сервер. Причому їх автори планують у своїх нових програмних продуктах наявність підтримки кількох СУБД, у тому числі й почат-

кового рівня, наприклад, безкоштовно розповсюджуваної INTERBASE (GrossBee). Використовуються стандартні графічні інтерфейси та вбудовані мови програмування: VBS ("Акцент"), VBA ("ТФПК"); окремі програмні продукти підтримують функції публікації звітів у HTML-форматі. Крім того, на ринку програмного забезпечення пропонуються рішення не тільки для Windows, а й для операційної системи сім'ї Unix.

Визначились уявлення замовників і щодо вигляду "типової" організації, яка займається впровадженням програмного забезпечення. Зважаючи на сучасні уявлення, така структура має об'єднувати підрозділи консалтингу, безпосередньої розробки програмного забезпечення та системної інтеграції. Проте на сучасному ринку присутні як розробники програмного забезпечення, що працюють одночасно й на ринку системної інтеграції ("Парус"), так і інтегратори, що пропонують управлінські системи (Ulys Systems, AMI), а також консультанти, які паралельно займаються впровадженням ("Супремум"). Деякі організації об'єднують навіть всі три напрями (UBS). Ті з них, хто прагне посилити свої позиції на ринку, шукають партнерів із суміжних сфер бізнесу (альянс компаній ProNet і Robertson&Blums).

Однією з тенденцій ринку автоматизації є первинний поділ ринку управлінського програмного забезпечення. Компанії, що працюють у цьому сегменті ринку, значно чіткіше позиціонують свої продукти і послуги. Таким чином, сучасний ринок поділився на продукти класу "1C" та комплексні управлінські системи. Пропозиції програмних продуктів першого сегменту збільшуються згідно з потребами ринку, а тому більшість розробників вже пропонує розв'язання наступних завдань, пов'язаних з плануванням виробництва. Таких пропозицій багато, але вони різняться глибиною опрацювання відповідних можливостей. Решта компаній заявила про подальший розвиток функціональності своїх продуктів у напрямку до MRP II.

Значним поштовхом у підвищенні інтересу до управлінських функцій програмного забезпечення було впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Проте за оцінками компаній, які пропонують продукти класу "1C", частка "обов'язкової програми" (податковий облік) за обсягом програмного забезпечення не перевищує 30 % загального обсягу, а решта реалізує підтримку тих чи інших можливостей управління. Підви-

щується також попит на програмні продукти для фінансового аналізу та бюджетування.

Значних масштабів досяг розвиток глобальної мережі Internet, який широко використовується вітчизняними фірмами для обміну інформацією між своїми філіями або партнерами. Як правило, він відбувається в режимі off-line з подальшою автоматичною обробкою даних. Тому переведення цієї схеми в режим on-line — справа лише часу. У напрямку використання Internet працюють і виробники програмного забезпечення. Наприклад, фірма "Парус" планує випуск нового продукту "Парус-on-line", що орієнтуватиметься як на застосування у територіально розподілених компаніях, так і для надання послуг ASP — доступу до додатків.

Резюмуючи викладене, зазначимо, що сучасний ринок програмного забезпечення перебуває на стадії бурхливого розвитку; розробки, що пропонуються на ньому, охоплюють практично весь спектр завдань, що постають перед підприємствами при здійсненні господарської діяльності, і відповідають рівню новітніх інформаційних технологій. Водночас рівень вимог замовників програмних продуктів підвищився такою мірою, що нарешті зникла потреба доводити покупцям переваги використання програмних засобів для розв'язання на підприємстві управлінських завдань. Продукція цього ринку становить інтерес як для фізичних, так і для юридичних осіб, але головною перешкодою у придбанні програмної продукції для багатьох з них є невідгідне співвідношення малих власних прибутків та надто високої ринкової ціни.

Література

1. Аглицкий И. Информационные технологии и бизнес // Эксперт автоматизации. — 1997. — № 29.
2. Блиц-опрос. Как будет развиваться функциональность продуктов для автоматизации малых и средних предприятий в 2001 г.? // Компьютер. обозрение. — 2001. — № 7.
3. Кондрашова С. С. Информационные технологии в управлении: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 1998. — 136 с.
4. Турчин С. Автоматизация в крупных и особо крупных размерах // Компьютер. обозрение. — 2001. — № 47.
5. Турчин С. Общие проблемы автоматизации управления предприятием // Компьютер. обозрение. — 2000. — № 6.